

Poveștile bătrânului Danubiu

Enigma monumentului TROPAEUM TRAIANI de la Adam Clisi

La 40 km de Dunăre și la vreo 60 de Constanța, în localitatea Adamclisi (în limba turcă - *Templul lui Adam sau Biserica Omului*), se află unul dintre cele mai importante vestigii antice de pe teritoriul României, numit de istorici „Tropaeum Traiani”. Descoperit la începutul secolului al XX-lea, primele săpături au fost întreprinse începând cu anul 1882 de Grigore Tocilescu. Reconstituit în 1977, este considerat unul dintre cele mai valoroase monumente antice romane de pe teritoriul României. Se spune că în iarna anului 101-102 d.H., aici au avut loc mari bătălii între romani și daci, finalizate cu victoria romanilor, în fruntea cărora se afla împăratul Traian. Monumentul ar fi fost ridicat între anii 106-109 d.Hr. pentru a comemora victoria romanilor asupra dacilor, ca omagiu adus împăratului Traian.

Scenele de luptă de pe monumentul de formă circulară, au fost sculptate în basorelief pe blocuri mari de piatră (metope), dispuse ca un brâu lat pe partea de jos a edificiului.

Imaginile de pe metope arată asemănări cu înfățișarea și portul de azi al țăranilor din regiunile montane. Din monument s-a păstrat numai partea centrală, ca o movilă uriașă de pământ, iar din cele 54 de metope au mai rămas 48. În apropierea monumentului se găsesc alte două mărturii:

mausoleul unui ofițer roman căzut în luptă și un altar. Nu departe, pe o colină, se afla cetatea Tropaeum Traiani, construită, se pare, odată cu monumentul. Cetatea, cu turnuri și ziduri de apărare din blocuri mari de piatră, avea impozante edificii publice și civile, străzi pavate cu dale de piatră, sistem de canalizare. Distrusă în secolul 2, refăcută în veacul următor, a decăzut sub presiunea valurilor popoarelor migratoare.

Cripta secretă de la Adamclisi

Sub ruinele monumentului au stat ascunse milenii, într-o criptă secretă sub cea mai importantă bazilică descoperită la Tropaeum Traiani, osemintele unor martiri creștini.

Nimeni nu știa de ele, nici arheologii echipei lui Grigore Tocilescu. Ei au descoperit bazilica, dar nu și cripta. Afecțată grav, apa prelinsă din ploii și zăpezi a șters pentru totdeauna numele celor cinci sfinți scrise cu vopsea pe unul din pereți.

Descoperirea a fost publicată de Ion Barnea, în revista „Pontica” din 1978. Redăm un fragment din studiu: „În urma săpăturilor de verificare, s-a constatat că bazilica avea criptă și atrium. Cripta situată sub paviment, la extremitatea de est a navei mediane, se prezenta ca o încăpere dreptunghiulară (2,70 m/2,30 m), înalță de 2,50 m, acoperită de o bolta semicilindrică, orientată E-V, prăbușită în întregime...”

Accesul în cripta se făcea printr-un coridor în pantă, lung

de 4,20 m și larg de 1,15 m, mărginit de pereți groși de circa 0,70 m, situat la mijlocul laturii de vest a încăperii. În coridor se afla cel mai probabil o scară de lemn, deoarece nu s-a găsit nici un rest de trepte de piatră, marmură sau cărămidă”.

Cu emoție, arheologii au pătruns în interiorul criptei, ai cărei pereți erau acoperiți cu un strat de tencuială roz, gros de cca 1 cm. „Pe perețele de est, la mijloc, se observă un chenar dreptunghiular, lung de 0,79 m și înalț de 0,64 m, în care, ca într-un caiet de dictando, se aflau șase intervale înguste, late de câte 4 cm, și șase lungi de câte 7 cm, toate incizate în tencuiala umedă. În intervalele largi fusese pictată cu vopsea galben-verzuie o inscripție în limba greacă, ce n-a putut fi reconstituită, deoarece în momentul descoperirii abia se mai distingeau din text urmele foarte slabe a două-trei litere...”

Sub stratul gros de dărâmaturi, pe pavimentul din care nu s-au păstrat decât câteva cărămizi, zăceau împrăștiate resturile a cinci schelete omenești, fără nici o urmă de sicriu sau obiect de inventar, cu excepția unui mic cui de aramă de la vreun coșciug sau cutie de lemn pentru moaște, totul arătând că cripta fusese profanată înainte de dărâmarea bolții. Scheletele aparțin probabil unor martiri ale căror nume nu le cunoaștem, deoarece cu toate încercările făcute, din textul inscripției nu s-a putut recuopera nimic, iar Martirologiile sau alte izvoare literare nu știm

să facă vreo mențiune despre existența unor martiri creștini la Tropaeum sau despre transferarea mai târzie a unor relicve sfinte în această cetate. Recent, s-a emis ipoteza că moaștele Sfântului Ciril de Axiopolis au fost transportate la Tropaeum, oraș care ar fi luat numele acestui martir, dar deocamdată nu există nicio dovadă în acest sens”.

Bazilica, bine proporționată, are trei nave și un nathex, iar ca dimensiuni 30 m/17,60 m, fără absidă. Construcția a fost ridicată din ziduri groase de circa 1 m, din pietre cioplite neregulate, care sunt legate cu mortar amestecat cu cărămidă sfărâmată.

În interiorul criptei au mai fost descoperite un fragment de amforă pe care se mai distinge un rest de inscripție cu vopsea roșie, alte fragmente ceramice, majoritatea de amfore târzii, și un fragment de vas de sticlă cu decor în relief. În apropierea criptei, la 1 m adâncime, s-a găsit un opaiț piriform, de factură locală, decorat pe chenarul discului cu cerculețe și semnul crucii în relief, mai jos, cu circa o jumătate de metru, într-un strat de arsură un alt opaiț piriform, având ca ornament în jurul orificiului pentru ulei o rozetă, iar pe chenarul discului o viță de vie cu struguri, simboluri ale creștinismului primelor secole.

După mai bine de un mileniu de la data la care creștinii acelor locuri au depus în cripta de sub biserică lor moaștele celor cinci sfinți, probabil pentru a le ocroti cetatea de boli și neazuri, pușinii turiști care mai vizitează astăzi cetatea de la Adamclisi nu cunosc această poveste. (sursa: **Magazin Cultural Științific**)

Monumentul de la Adamclisi, un controversat vestigiu antic

autor: **Ecaterina Pop**

Monumentului i s-au atribuit origini getice, trace sau chiar persane. Controversele istoricilor asupra acestui monument au fost multe de-a lungul timpului, iar o ultimă încercare îi

aparține cercetătorului român **Vasile Rudan**, care susține ideea că originea monumentului nu este romană. El se întreabă de ce UNESCO manifestă indiferență față de acest monument excepțional al antichității care ar putea fi mândria oricărei națiuni de pe mapamond. Cercetătorul are convingerea că organizația UNESCO nu l-a trecut pe lista sa pentru că cercetarea monumentului a fost superficială, după ureche, făcută de câțiva arheologi români și străini asupra componentelor originale, iar reconstrucția lui s-a făcut în mod haotic.

Ancheta a început în 1980, când a fost convocat la Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al PCR, pentru a merge pe urmele unor documente secrete existente la Vatican, care spuneau că monumentul din Dobrogea nu este roman, ci datează dintr-o epocă anterioară. *Trebuia*, povestește el, ca investigația să rămână secretă pentru că Nicolae Ceaușescu însuși semnase în cartea de onoare care atesta reconstituirea monumentului din replici ca fiind ridicat de Traian pentru a comemora victoria raportată asupra dacilor.

Vasile Rudan scrie în „Jurnal Paranormal” că anul înălțării monumentului de la Adamclisi a fost „scos din burtă”, întrucât nu există nici un document istoric care să ateste acest lucru, că una dintre metope a dispărut din muzeul de la Constanța și că pe columna lui Traian de la Roma, despre care istoricii spun că a fost înălțată odată cu monumentul de la Adamclisi, nu se vorbește despre intenția cetățenilor Romei de a-i înălța lui Traian vreun monument triumfal, cu atât mai puțin în Moesia.

În susținerea tezei lui, Vasile Rudan aduce în discuție spusele lui Nicolae Iorga care, referindu-se la data atribuită construirii monumentului, scria că „Baza însăși a vechii argumentații nu se clatină numai, dar ea nu a fost niciodată serios stabilită”. Adolf Furtwängler, arheolog german, a declarat la rândul lui: „Acest monument nu are nimic comun cu ce se cunoaște din epoca lui Traian”, iar G. Wutzer a confirmat: „Nu mi s-a întâmplat să

SENATUS.POPVLVSQVE.ROMANVS
IMP.CAESARI.DIVI.NERVAE.F.NERVAE
TRAIANO.AVG.GERM.DACICO.PONTIF
MAXIMO.TRIB. POT. XVII. IMP. VI.COS.VI.P.P.
AD.DECLARANDVM.QVANTAE.ALTITVDINIS
MONS.ET.LOCUS.TANTIS.OFERIBUS.SIT.EGESTVS

În traducere

SENATUL ȘI POPORUL ROMAN
ÎMPĂRATULUI CEZAR, FIUL LUI
NERVA CEL TRECUT ÎNTRE ZEI
NERVA TRAIAN AUGUSTUL, ÎNVINGĂTORUL
GERMANILOR, ÎNVINGĂTORUL DACILOR,
MARE PONTIF, INVESTIT PENTRU A XVII-A
OARĂ CU PUTEREA DE TRIBUN, ACLAMAT
DE VI ORI CA IMPERATOR, CONSUL PENTRU
A VI-A OARĂ, PĂRINTE AL PATRIEI,
PENTRU A SE ARĂTA CÂT DE ÎNALT
ERA MUNTELE ȘI LOCUL SĂPAT CU
EFORTURI ATÂT DE MARI.

văd vreodată ceva asemănător la vreun monument de artă romană sau greacă”.

cu titlurile lui Traian săpate în piatră. Însă pe lespede nu figurează verbul prin care să susțină Traian că monumentul ar fi fost înălțat de dânsul.

Mai mult, istoricii au decis că monumentul „triumfal” de la Adamclisi a fost ridicat la fruntariile de est ale imperiului roman, după ce a fost înălțată Columna de la Roma pentru preamărirea faptelor de vitejie ale împăratului Traian, în cele două războaie purtate împotriva dacilor.

Vasile Rudan

ENIGMELE MONUMENTULUI
DE LA ADAMCLISI
(fragment)

Unica „dovadă” adusă de istorici că monumentul de la Adamclisi ar fi fost înălțat de Traian, este doar o lespede găsită printre componentele ruinelor monumentului original,

Să vedem ce scrie pe soclul Columnei de la Roma.

Prin urmare, nici pomeneală ca locuitorii Romei să-i înalțe lui Traian vreun monument triumfal, cu atât mai puțin în Moesia, la fruntariile de răsărit ale imperiului. Columna de la Roma a fost un reper geodezic după cum este menționat chiar pe soclul acestuia, fiind împodobit mai târziu cu scene din războaiele lui Traian cu Dacii. Se observă că o parte din textul inițial de pe coloana geodezică a fost înlocuită cu un text de preamărire a persoanei lui Traian.

FOTO 1

Poporul român are origini în preistorie, înainte de a fi fondată Roma

Potrivit concluziilor recente ale unor istorici occidentali, războiul purtat de romani împotriva dacilor era un război de exterminare a locuitorilor Daciei. Romanii au distrus cea mai importantă stavilă interpusă în calea tăvălugului nați-

FOTO 2

ilor migratoare din străfundurile Asiei, asupra Europei.

Deși pare paradoxal, războiul pornit de romani asupra Daciei continuă și în zilele noastre. Mizele disputelor sunt limba română și Monumentul colosal de la Adamclisi. În privința limbii române a se citi și declarația

unui fost oficial al Vaticanului, publicată Jurnal Paranormal.

Argument: metopa cu număr de inventar 32 conține cheia enigmei monumentului de la Adamclisi

În absența oricărei menționări documentare, s-a decis că pe metopa 32 este figurat împăratul Traian, însoțit de doi scutieri. Identificarea s-a făcut după capul meduzei, retușat pe lorică personajului după o fotografie existentă la Academia Română. Retușarea emblemei de pe lorică personajului a fost necesară, deoarece nu se vede bine cu ochiul liber în lumina în care este expusă metopa la muzeu.

Să privim cu atenție fotografia realizată de mine după componenta originală a metopei nr. 32. Personajul im-

perial figurat pe metopă este scund, poartă barbă (fața și barba

FOTO 4

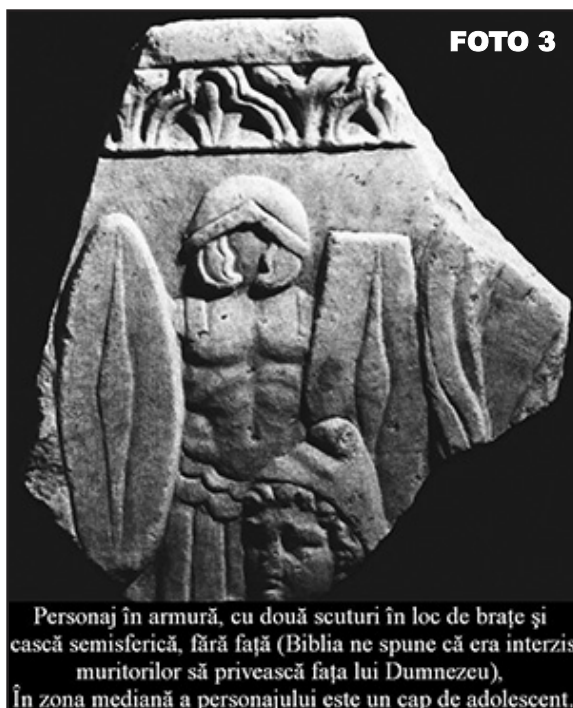

FOTO 3

Personaj în armură, cu două scuturi în loc de brațe și cască semisferică, fără față (Biblia ne spune că era interzis muritorilor să privească fața lui Dumnezeu). În zona mediană a personajului este un cap de adolescent.

personajului au fost distruse pe metopă) iar pe lorică are o emblema formată dintr-o pasăre cu ciocul lung și drept, încadrată de motive florale de acant. Nu este vorba de vulturul roman, pentru că nu seamănă cu vulturul pe stema romană, păstrată la Biserica Santi Apostoli din Roma (foto 2). Personajul este însoțit de doi lăncieri înalți, cu bărbi.

Fotografia piesei din marmură ce înfățișează, cu proba-

FOTO 5

bilitate, actul creației omului de către divinitate - dispărută din muzeul de la Adamclisi după ce a fost fotografiată de autor. Personalul muzeului nu își amintește să fi existat o asemenea piesă în evidențele muzeului.

Este placa de marmură pe care o caută celebrul explorator Rob Ballard,

pentru fundamentarea ipotezei situării raiului biblic în bazinul Mării Negre? Ipoteza Edenului în Marea Neagră pare șocantă la prima vedere, dar se sprijină de dovezi materiale și documentare serioase.

Pe friza superioară a monumentului (foto 4) sunt simboluri necunoscute, unicat în arhitectura monumentală antică. Romburi preistorice (ce își au originea în epipaleolitic, conform dicționarului Dicționarului esoterismului elaborat de Pierre Riffard, lucrare de referință în domeniu), octogoni și alte figuri geometrice ce se înlanțuiesc într-o ordine prestabilită, pe care nimeni nu a reușit să le descifreze până în prezent

Există o metopă în incinta muzeului (foto 5), care nu a intrat în vederile restauratorilor. Este vorba de roata cu opt spițe. În absența oricăror surse documentare privind originea și destinația monumentului de la Adamclisi, se cuvine să nu ometem informații

FOTO 6

colaterale ce ne pot ajuta să deslușim informațiile iconografice de pe basoreliefurile componentelor monumentului. Potrivit dicționarului citat, roata cu opt spițe simbolizează **Rota mundi** (Roata universală).

Roata universală reprezintă devenirea lumii în ordinea sa. În budism, roata cu opt spițe simbolizează Roata legii (Dharmacakra, în limba sanscrită). „Preafericitul Buddha a pus în mișcare roata legii, a cărei mișcare nimeni de aici de jos nu o poate inversa”. (Citat din L'Enseignement du Bouddha, de W.Rahula). Se găsesc metope cu roți cu opt spițe și pe temple budiste. Este posibil să existe o legătură între roata figurată pe metopa de la Adamclisi și roata universală din credințele străvechi.

FOTO 7

Configurația Imperiului Persan în anul 500 î.Hr

FOTO 8

Atrag atenția și asupra unei alte metope aparținând monumentului de la Adamclisi, pe care istoricii români au interpretat-o ca reprezentând bogăția locală (foto 6).

Se poate observa similitudinea dintre animalele figurate pe metopă și viziunea biblică a lui Daniel, care a văzut pe greci în formă de țapi iar pe perși sub formă de

greci și perși.

Din acest punct de vedere, o posibilă interpretare a mesajul iconografic de pe metopă, ar putea fi: În timp ce grecii (țapii) se luptau între ei, perșii (berbecii) au trecut nestingeriți pe lângă ei. De reținut că zona Adamclisi a făcut parte din Imperiul Persan.

(A se vedea în acest sens și foto 7: „configurația Imperiului Persan în anul 500 î.Hr.”)

„configurația Imperiului Persan în anul 500 î.Hr.”)

Bărbații, femeile și copiii figurați pe metope (foto 8) nu au aspectul unor captivi. Dimpotrivă, personajele sunt redată în poziții relaxate, vădind încredere și demnitate.

Simbolurile funerare aparținând monumentului de la Adamclisi, gorgonele și leii funerari, atestă fără dubii că monumentul este tip mausoleu, adică funerar și

nicidecum triumfal. În episodul 2 relatam că prin detecție s-a revelat existența a două camere suprapuse în nucleul original al monumentului de la Adamclisi și o cameră amplasată sub baza nucleului monumentului. Camere simi-

lare există și la mausoleul la Halicarnas (anul 335 î.Ch.)

În absența oricăror surse documentare de epocă în care să fie consemnată originea și destinația Monumentului de la

ipoteza că monumentul ar data din epoca bronzului. Ce dovezi se aduceau? Că doar Marele Preot al dacilor ar fi putut să conceapă semnele geometrice de pe monument - simboluri ale unor forțe divine.

gorgonele si leii funerari

berbeci. Datorită acestui fapt, în antichitate triburile grecești erau cunoscute prin expresia „țapi”, iar perșii prin expresia „berbeci”. Aceste denumiri au fost menționate și în unele cronici referitoare la bătălia de la Marathon (490 î.H.) între

Adamclisi, este riscant să atribuim acest edificiu, unicat în arhitectura monumentală antică, patrimoniului roman și să pretindem că este „triumfal” și că ar fi fost ridicat la fruntariile de răsărit ale imperiului roman pentru a slăvi victoria împăratului Traian asupra geților.

Arheologii și istoricii au emis

Conform mai multor opinii recente, se poate susține că Monumentul de la Adamclisi este un mausoleu ridicat de locuitorii acestui colț de lume, în memoria celor ce s-au jertfit pentru independența națiunii lor.